

YU ISSN 0027—8084

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

НАШ ЈЕЗИК

XXIII/5

БЕОГРАД
1978

НАШ ЈЕЗИК

САДРЖАЈ

Основе књижевног језика Проте Матије Ненадовића (ДУШАН ЈОВИЋ)	169—174
Творба именица суфиксима на <i>-(а)и</i> (СТЈЕПАН БАБИЋ)	175—186
О префиксоидима у српскохрватском језику (ИВАН КЛАЈН)	187—198
Семантичке разлике и употребне вредности придева <i>српски</i> и <i>србијански</i> (ЕГОН ФЕКЕТЕ)	199—209
Типични случајеви колебања конгруенције у приповеткама Исака Самоковлије (ПЕТАР ЂУКАНОВИЋ)	210—215
О језику уџбеника	
Прилог разради опште концепције уџбеника (СМИЉКА ВАСИЋ)	216—224
О термилолошким задацима писаца уџбеника (ДАРИНКА ГОРТАН-ПРЕМК)	224—225
Питања и одговори	226—228
Регистар	229—242

Разуме се, стил излагања стручних садржаја мора да буде и стручно адекватан. У излагању се користе стручни изрази који представљају савремена научна достигнућа у области одређеног предмета, који представљају општеприхваћену научну терминологију. Излагање треба да најпрецизније изражава оно што се жели саопштити из струке.

Посебну пажњу ваља посветити језику уџбеника говорне културе, који и својим примером треба да допринесе развијању личног говорног израза ученика, њиховој личној говорној култури.

Др *Смиљка Васић*

НЕКОЛИКО РЕЧИ О ТЕРМИНОЛОШКИМ ЗАДАЦИМА ПИСАЦА УЏБЕНИКА

1. Терминолошки задаци писаца уџбеника посебно су одговорни; разлог томе је то што још увек немамо нормативне терминолошке речнике појединих стручних и научних дисциплина. Писци ће се морати користити, прво, терминологијом која је већ уведена у уџбенике, друго, обичајем усвојеним терминима у појединим струкама, и, треће, терминолошким пописима и речницима, уколико их у некој области има. Дужност нам је да кажемо да писци уџбеника и уобичајене терминологије, и евентуалне терминолошке речнике морају узимати критички, као условне. И управо из ових разлога, аутори уџбеника најбоље ће поступити ако свој задатак у области терминологије приме као припремање грађе, стварање услова за будућу израду стручних терминологија, посебно школских терминологија. Стога ће потребно бити да, уколико за један појам постоји више термина, буду наведени сви, бар на уводном месту, такође да буду сви етимолошки и семантички објашњени (нпр. у ботаници: *лейширњаче* — *махунарке*; у зоологији: *койшйари* — *йайкари*; у географији *осйрва* — *ошоци*; такође треба на том месту паралелно дати случајеве као: *азой* — *гушик*, *кисеоник* — *кисик* и сл.). Посебно наглашавамо да је потребно интернационалне термине давати паралелно с домаћим.

2. Дефиниције уз све појмове и термине морају бити дате према лексикографским и енциклопедијским критеријумима; оне морају бити кратке, али информативне; из њих се мора видети значењска и употребна вредност речи, термина на који се односе. Лексикографски део дефиниције мора давати потпуну информацију о значењској вредности термина, а енциклопедијски о његовој употребној вредности; енциклопедијски део уједно би имао и функцију редандансе.

3. И још нешто, терминологија је један од лингвистичких елемената у којима се мора одражавати континуитет јединственог система обра-

зовања. То ће се постићи употребом већ из ранијих фаза познатих термина, затим њиховом детерминацијом и дефиницијом које ће полазити од већ стеченог знања и ићи ка постепеном ширењу, као и увођењем нових појмова и термина који ће са већ познатим чинити све целовитији и потпунији систем у свакој области знања посебно. И још нешто, где год је то могуће, и колико год је могуће, појмови и термини заједно са њиховим дефиницијама у уџбеницима везаним и за основне и заједничке образовно-васпитне садржаје, и за општестручне садржаје, и за уже стручне и практичне садржаје морају бити међусобно у значењској и функционалној корелацији. Ово ће се постићи, посебно наглашавамо, само активном сарадњом аутора уџбеника из свих образовних подручја или ангажовањем посебне консултативне лексикографско-терминолошке службе.

Д. Г. Премк